

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ԶԵԿՈՅՑԸ
ՄԻԱՐԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1998

Սիրելի Միաբանակից եղբայրներ,

Փառք կուտանք Աստուծոյ, որ անցեալ մէկ տարուան ընթացքին Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեանս կեանքին մէջ, եւ Պատրիարքութեան Յորդանանի, Իսրայէլի եւ Պաղեստինեան իշխանութեանց սահմաններէն ներս, մեր պայմաններուն ներած չափով կատարեցինք մեր պարտականութիւնները, մեր զաւակներուն բնաւով, եւ բազմալեզու հասարակութեանց վայելին մատուցանելով, մեր կրթական, պաշտամունքային, մշակութային, եւ հոգեւոր ծառանգութեանց եւ պատմութեան արգասիքը, հաւատարիմ մնալով մեր կոչումին, իրքեւ Քրիստոսի ծառաներ եւ զինուորեալ Միաբանութիւն:

Գտնուեցանք նաեւ անհատիկ կացութեանց առջեւ, որոնք սակայն ըստ իրենց վաղանցուկ դիտումին իրենց լուծումին յանգեցան:

Գնահատանքով Աստուծոյ օրհնութիւնը կը հայցենք բոլոր անոնց համար, հոգեւորական եւ աշխարհական, որոնք անխարդախ ցանկութիւնն ունին մեր ազգին այս դարաւոր հաստատութիւնը իր Աստուածահաճոյ եւ ազգանուէր կոչումին, ծառայութեան, եւ փառաւորումին մէջ տեսնելու, եւ չեն զլանար իրենց լուման, իրենց Աստուածատուր շնորհը ի սպաս դնելու այս Սուրբ Աթոռին պայծառութեան եւ ազգապարծան Հայ Երուսաղէմի ապահոգ գոյատեւման համար:

Ա.- Կրօնական եւ Հոգեւոր Առաքելութիւնը մեր Միաբանութեան, կ'իրագործենք ամէնօրեայ ժամապաշտութեամբ, թէ՛ Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ, եւ թէ՛ Բեթղեհէմի Սուրբ Ծննդեան, Քրիստոսի Սուրբ Յարութեան Գերեզմանին, եւ Գեթսեմանիի Ս. Աստուածածնի Տաճարներու մէջ, միջազգային նշանակութիւն ունեցող այդ սրբավայրերուն այցելող միլիոնաւոր ուխտաւորներուն եւ այցելուներուն պատեհութիւն տալով Հայ Եկեղեցւոյ ներկայութեան անդրադառնալու:

Մեր գոհունակութիւնը կը յայտնենք մեր հոգեւոր հայրերուն քաղաք խօսելու կանոնաւոր ջանասիրութեան համար: Նոյնպէս անոնց նախաձեռնութեամբ "Կանթեղ" ամսաթերթին համար, որով կրօնական գիտելիքներու հաղորդ կը դառնան մեր հայ ընտանիքները:

Բ.- Կրօնական Առաքելութեան գուգահեռ կ'ընթանայ Միաբանութեանս Կրթական Առաքելութիւնը:

Ժառանգաւորաց Վարժարանի եւ Ընծայարանի աշակերտութիւնը, մեծաւ մասամբ Հայաստանի տարրեր մարզերէն եւ Թեմերէն ընտրուած երիտասարդներ են, որոնք Անգլիերէն, Արաբերէն, Եբրայերէն եւ Դրաբար լեզուներու կարգին, սկզբնապէս կարիքն ունին կրօնական գիտելիքներու, ծիսագիտութեան, եւ եկեղեցական երաժշտութեան ուսմունքներուն: Գոհունակութեամբ կ'իմանանք մեր պաշտամունքներուն եւ Սուրբ Տեղեաց արարողութեանց ներկայ գտնուող օտար խումբերու եւ անհատներու գնահատական արտայայտութիւնը, մեր ուսանողներու երգեցողութեան թողած տպաւորութեան մասին:

Մեր ուսանողութիւնը առիթներ ունի նաեւ ուրիշ Եկեղեցիներու եւ հաստատութեանց յայտագիրներուն մասնակցելու:

Դժբախտաբար, արտասահմանի Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Թեմերէն, մեր Եկեղեցական Հայրերը ջանք չեն տանիր ուսանողներ ապահովելու մեր ժառանգաւորաց Վարժարանին համար: Հետզհետէ

աւելի անհրաժեշտ կը դառնայ տարբեր երկիրներէ, ընկերային եւ մշակութային տարբեր շրջանակներէ ընտրուած ուսանողներու մէկտեղումը նոյն վարժարանին մէջ:

Մեր Պատրիարքութեան սահմաններուն մէջ, Իսրայէլ եւ Յորդանան, մեր ժողովուրդի գաւակներուն հայեցի եւ ընդհանուր կրթութիւնը յառաջ կը տարուի նոյն նուիրումով եւ անհրաժեշտութեամբ:

Երուսաղէմի Սրբոց Թարգմանչաց Երկրորդական վարժարանը, իր երեք բաժանմունքներով (Մանկապարտէզ, Նախակրթարան եւ Բարձրագոյն), տասնչորս տարիներու վրայ երկարաձգուող հայեցի դաստիարակութեան հետ, մեր գաւակները կը պատրաստէ հետամուտ դառնալու բարձրագոյն ուսումներու: Եւ այս տարի, պահանջուած ֆննդութեանց մասնակցողներու ձեռք բերած արդիւնքները, առաւել չափով գոհունակութիւն են պատճառած:

Ամմանի Կիւլպէնկեան-Իւզպաշեան վարժարանը, իր Մանկապարտէզի եւ Նախակրթարանի բաժանմունքներով, նոյն ոգիով կը դաստիարակէ մեր գաւակները, Յորդանանի պետական կրթական ծրագիրներուն պատշանեցնելով դասընթացները:

Իսկ Հայֆայի եւ Նաֆայի մեր երկու համայնքները, համեստ պայմաններով, շարաքը մէկ օր կը հաւաքեն մանուկները հայկական կրթութիւն ջամբելու համար:

Գ.- Միաբանութեանս Մշակութային Առաքելութիւնը կը ջանամք իրագործել Պատրիարքարանիս տարբեր բաժանմունքներու միջոցաւ: Նպատակը ծանօթացնելն է մշակութային մեր ժառանգութիւնը գիտնականներուն եւ հասարակութեանց: Բայց մեր ունեցած եւ գործածած միջոցները հեռու են իրականացնելէ մեր ակնկալած արդիւնքը:

1.- Ս. Թորոսի մատուոյն մէջ տեղաւորուած չորս հազար ձեռագիրներու հաւաքածոյն կարծես պահեստի համար տեղաւորած են առանձնացեալ եւ անապահով այդ վայրին մէջ: Անհրաժեշտ է պաշտպանել թանկարժէք այդ ժառանգութիւնը նոր կառոյցով մը, որ օժտուած ըլլայ արդիական եւ գիտական այն բոլոր միջոցառումներով, որոնք ապահով կերպով կարելի պիտի դարձնեն զանոնք դիտել փափաքողներու վայելքը, եւ գիտնական ուսումնասիրողներու կողմէ անոնց օգտագործուիլը:

2.- Նոյնպէս Հելէն եւ Եդուարդ Մարտիկեան թանգարանը. որ կը կարօտի անունին արժանի եւ արուեստներու ցուցադրութեան վայել տունի մը մէջ ամփոփուելու:

3.- Գալուստ Կիւլպէնկեան Մատենադարանը աւելի մատչելի է հանրութեան: Բայց ան եւս կարիք ունի հիմնական նորոգութեան, գիրքերու դարաններու նոր դասաւորման, եւ հարկիւր հազար հատորներու եւ պարբերականներու համակարգիչով արձանագրութեան:

Բարեբախտաբար, Լոս Անճելոսի մէջ, Պատրիարքարանիս Գալուստ Կիւլպէնկեան Մատենադարանի Բարեկամներ անունով, եւ պետական օրինական նախաձեռնով հաստատուած ընկերակցութիւն մը յանձն առած է այս նախաձեռնութիւնը հետապնդելու, օժանդակութեամբը Լիզպոնի Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան:

4.- Տպարան եւ Հրատարակչութիւն կարեւոր միջոցներ են Մշակութային Առաքելութեան արդիւնաւորման:

1833 թուականէն հաստատուած վանքի տպարանը, ներկայիս անբաւարար տպագրական իր գործիքներով, կը շարունակէ հայթայթել տպագրական անմիջական կարիքները:

Բացի օրացոյցներու, գրասենեակներու եւ վարժարաններու, «Սիոն» պաշտօնաթերթի եւ այլ յայտագիրներու տպագրական կարիքներէն, տպագրութեան յանձնուած են եկեղեցագիտական, գրական եւ Պատմագիտական հատորներ: Ասոնց կարգին անցեալ երկու ամիսներու ընթացքին վերատպուեցան հնատիպ երեք հատորներ.— Գրիգոր Տաթեւացիի Զմեռան (748 էջ) եւ Ամառան (740 էջ) փարոզգիրքերը, եւ Սարգիս Շնորհալիի (710 էջ) Կաթողիկեայց Եօթը Թուղթերու Մեկնութիւնը: Եւ այս կարելի եղաւ նուիրատուութեամբը Գրիգոր Զօհրապի դստեր կտակած «Տօլօրիս Զօհրապ Լիպմըն» ֆօնտին: Եւ ըստ Գործադիր Մարմինի յանձնարարութեան, իւրաքանչիւր գիրքէն նուէր դրկուեցաւ հարիւր տասը հայկական եւ օտար մատենադարաններու:

5.— Միաբանութեանս Մշակութային Առաքելութեան ծառայած են դասախօսական, թատերական, երաժշտական, գրական եւ այլ յայտագիրներ, որոնք կազմակերպուած են մեր վարժարաններու, եւ Երուսաղէմի գործունեայ կազմակերպութեանց (Հայ Երիտասարդաց Միութեան, Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան, Երուսաղէմի Հայոց Բարեսիրական Միութեան) անդամներէն կազմուած Պատրիարքարանի Մշակութային յանձնախումբի կողմէ, այլազան տօնական հանդիսութեանց առիթներով, եւ հայ ու օտար հասարակութեանց վայելումին համար:

Դ.— 1.— Եւ այսպէս, Պատրիարքարանիս գործունէութեանց դաշտը կ'ընդարձակուի, նկատի առնելով այն բոլոր կապերը եւ յարաբերութիւնները որոնք կը պահուին Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին, Նուիրապետական Աթոռներուն, Հայաստանի, Յորդանանի, Իսրայէլի եւ Պաղեստինի իշխանութեանց, Երուսաղէմի կրօնական համայնքներու, Յոյն եւ Լատին Պատրիարքութեանց պետերու հետ:

2.— Բազմանիւղ այսպիսի գործարանաւորութեան մը համար անհրաժեշտ է ունենալ բաւարար թիւով ներկայացուցիչներ եւ գործակատարներ: Դժբախտաբար, Երուսաղէմի մեր Միաբանութեան թիւը կարիք ունի զօրակցներու:

3.— Պատրիարքութեանս սահմաններէն դուրս ծառայող մեր միաբան եղբայրներուն կոչ ըրած ենք «տուն վերադառնալու», մեր Տունին բարի ծառայութիւնը երաշխաւորելու համար: Սակայն կը սպասենք իւրաքանչիւրին կամովին առնելիք որոշումին:

4.— Լուսարարապետ Տ. Դաւիթ Արք. Սահակեանի հրաժարիլը իր պաշտօնէն եւ Միաբանական անդամակցութենէն, Միաբանութեանս անդամներուն յայտնած ենք ժամանակին:

5.— Միաբանական ուխտէն հրաժարելու երկրորդ պարագայ մը կապուած է Տ. Յուսիկ Նպս. Պաղտասեանի անձին եւ գործունէութեան հետ: Յուլիս 3, 1998 թուակիր հրաժարականը կանխող պարագաները, կապ ունին Յուսիկ Նպիսկոպոսին դէմ Տնօրէն Ժողովին առած որոշումներուն հետ: Երուսաղէմի վանքապատկան Կալուածներէն մէկուն վրայ D.I.S. ընկերութեան մը հետ 99 տարուան համաձայնագիր մը ստորագրուած է Տնօրէն Ժողովի որոշումով: Եւ Յուսիկ Նպիսկոպոս, առանց Տնօրէն Ժողովի եւ Պատրիարքի գիտութեան, սկզբնական համաձայնագիրը փոխելով, աւելի ընդարձակ կալուածի եւ ծրագիրներու նոր պայմանագիր ստորագրեք եւ Կալուածոց Տեսչութեան կնիքով կնքեք է, 1997 Յունիս 5ին, երբ ինք ոչ մէկ լիազօրութիւն ունէր:

Յուսիկ Եպիսկոպոսի Ձեռնամուր
Երուսաղեմի մէջ Վանքապատկան Կալուածին
DIS Ընկերութեան հետ 99 տարուան համար
կնքուած համաձայնագրին:

1.- DIS ընկերութեան հետ համաձայնագիրը ստորագրուած է 28 Յունիս 1994ին, Տնօրէն Ժողովին ներկայացուելէն եւ հաստատուելէն յետոյ, Պատրիարքին ստորագրութեամբ եւ Պատրիարքարանի կնիքով:

2.- 1997-ին հրեայ վարձակալներէ անուղղակիօրէն կ'իմանանք որ Պատրիարքարանը DIS-ին հետ նոր համաձայնագիր մը ստորագրեր է, ընդարձակուած ծրագիրները պատրաստուած են եւ պետական վաւերացման պիտի ներկայացուին: Եւ վերջին փոփոխութիւնները կատարուած են 1997 Յունիս 2ին, եւ կը կրեն Յուսիկ Եպս. Պաղտասեանի ստորագրութիւնը եւ Պատրիարքարանի Կալուածոց Գրասենեակի կնիքը եւ 5 Յունիս 1997 թուականը: Յուսիկ Եպիսկոպոսի իրրեւ Կալուածոց Տեսուչ լիազօրագիրը պաշտօնապէս ջնջուած էր 1996 Մայիս 17 պաշտօնագրով:

3.- Եւ այս երեք տարիներու ընթացքին Յուսիկ Եպիսկոպոս անդամ է Տնօրէն Ժողովին, տեղեակ է Տնօրէն Ժողովի որոշումներուն, 99 տարուան համար վարձու տրուած երեք համաձայնագրերը փոփոխելու աշխատանքին, եւ սակայն Տնօրէն Ժողովին կամ Պատրիարքին ոչ մէկ տեղեկութիւն տուած է իր կողմէ ստորագրուած 16 էջնոց փոփոխեալ նոր համաձայնագրի մասին:

4.- Յուսիկ Եպիսկոպոսի չմեղանքն այն է որ Պատրիարքը տեղեակ է որ DIS ընկերութիւնը ստորագրուած համաձայնագրէն տարբեր եւ ընդարձակեալ ծրագիրներ պիտի փորձէ պետութեան ներկայացնել: Նաեւ թէ՛ ինք եւ Տոտու Սատանը Պատրիարքը նաշի տարբեր են, բաղափապետարանին մէջ Երուսաղեմի ամբողջ բաղափին Մաքէթը ցոյց տալէն յետոյ: Բայց ոչ մէկ խօսք՝ թէ 16 էջնոց գրաւոր եւ փոփոխեալ համաձայնագիրը, եւ ամբողջովին նոր պայմանները, ի՞նչ էին, ե՞րբ գրուեցան, երկրորդ անգամ ե՞րբ կրկին փոփոխութեանց ենթարկուեցան, եւ որո՞ւ արտօնութեամբ, մանաւանդ որ 1997 Յունիս 5ին, երբ ինք Կալուածոց տեսչութեան մէջ ոչ մէկ պաշտօն ունէր, համարձակութիւնը ունեցած է գաղտնօրէն նոր համաձայնագիր ստորագրելու, Պատրիարքութեան անունով եւ Կալուածոց Տեսչութեան կնիքով, առանց Տնօրէն Ժողովին կամ Պատրիարքին իմացնելու:

5.- Եւ Յուսիկ Եպիսկոպոս չի բաշխուիր սուտ խօսելու եւ գրելու, մինչեւ իսկ 7 Մարտ 1998 թուակիր իր նամակով, ի պատասխան իրեն ուղղուած 1 Մարտ 1998 թուակիր նամակին, խուսափելով ուղղակի պատասխան տալու իրեն եղած հարցումներուն, թէ ո՞վ, ո՞ւր, ե՞րբ ստորագրած է 16 էջնոց փոփոխութիւնները, սկզբնական եւ Պատրիարքին կողմէ ստորագրուած համաձայնագրին: Եւ ինչո՞ւ Տնօրէն Ժողովին եւ Պատրիարքին չեն ներկայացուած:

6.- Եւ հետեւաբար տեղի կ'ունենան հետեւեալ թղթակցութիւնները, որոնց ցանկը եւ պատճենը կը կցենք սոյն տեղեկատուութեան: Յուսիկ Սրբազանէն պահանջուած էր որ գրաւոր պատասխանէ հարցումներուն մինչեւ Ապրիլ 2, 1998:

7.- 25 Մարտ 1998 թուակիր նամակով Տնօրէն Ժողովի անդամներուն կը հաղորդենք կացութիւնը, թղթակցութիւններուն օրինակները ներկայացնելով, նաեւ մեր դիտողութիւնները զորս ներկայացուցած էինք 1997 Նոյեմբեր 6ին գումարուած Միաբանական Ժողովին, անդրադառնալով Յուսիկ Սրբազանի գործելակերպի մասին, իրեն վստահուած պաշտօնին կապակցութեամբ:

8.- Մինչեւ 15 Ապրիլ 1998 պատասխան ստացած չըլլալով, եւ իմացած ըլլալով որ Յուսիկ Սրբազան մտադիր է շուտով հեռանալ վանքէն, պարտաւորուեցանք 17 Ապրիլ 1998, Աւագ Ուրբաթ առաւօտեան պաշտամունքէն յետոյ, Տնօրէն Ժողովի նիստը գումարել եւ անդրադառնալ DIS ընկերութեան հետ 99 տարուան համաձայնագրի փոփոխութեան հարցերուն:

9.- Զատկուան յաջորդող շաբթուն կ'իմանանք որ Յուսիկ Սրբազան Ամերիկա մեկնելու է, առանց իմաց տալու եւ առանց արտօնութեան:

10.- Յաջորդ տեղեկութիւնը կը ստանանք Միացեալ Նահանգաց Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ, Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանի 1998 Յունիս 17 թուակիր նամակէն, զոր նկատի կ'առնենք Տնօրէն Ժողովին 18 Յունիս նիստին մէջ:

11.- Տնօրէն Ժողովի 17 Ապրիլ 1998, Ե. Նիստի Ատենագրութեան մէջ հետեւեալը արձանագրուած է, Յուսիկ Սրբազանի ներկայութեան.-

ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎ

Տնօրեն Ժողով, նիստ Ե., Ուրբաթ, 17 Ապրիլ, 1998, Կ.Ա. Ժամը 10-ին
խորհրդարանին մէջ:

Պատրիարք Սրբազան հայրը, աղօթքով բացաւ, Տնօրեն Ժողովի Ե. նիստը,
Ուրբաթ, 17 Ապրիլ, 1998, Կ.Ա. Ժամը 10-ին, Պատրիարքարանի խորհրդարանին
մէջ:

Նախորդ նիստի Ատենագրութիւնը կարդացուեցաւ եւ վաւերացուեցաւ.

Պատրիարք Սրբազան Հօր թղթակցութիւնը Յուսիկ Սրբազանին հետ. D.I.S.
ընկերութեան համաձայնագրի փոփոխութեան հարցերու կապակցութեամբ:

1.- Պատրիարք Սրբազանը ըսաւ, մինչեւ հիմա ամբաստանութեան խօսք մը չեմ
ըրած Յուսիկ Սրբազանի դէմ, հակառակ աշխարհական անձերու կասկածին եւ
պնդումներուն: Հիմա, չեմ կրնար այլեւս վստահիլ: Երբ կը համարձակի ստորագրել
եւ կալուածոց կնիքով կնքել 1997 Յունիս 5ին փոփոխեալ ծրագիրներ եւ
համաձայնագրեր, առանց որեւէ պաշտօն եւ իրաւասութիւն ունենալու, այդ անձը
ուրիշ ամէն ինչ կրնայ ընել:

2.- D.I.S. ընկերութեան հետ, Երուսաղէմի վանքապատկան մէկ կալուածին
համաձայնագրին կապակցութեամբ (1994 Յունիս 28-ին ստորագրուած)
անակնկալօրէն յայտարարութիւն մը կը տեսնենք Հրեական թերթի մը մէջ, 1995
Հոկտեմբեր 4-ին, ուր D.I.S. կ'ըսէ գներ է այդ կալուածը, նաեւ ուրիշ կալուածներ
հայոց Պատրիարքարանէն, եւ իր ծրագիրներով պիտի փանդէ եւ պիտի շինէ:

3.- 1996 Փետրուարին Յուսիկ Սրբազանին եւ փաստաբաններուն բերանացի, իսկ
1996 Մայիս 17-ին գրաւոր, յայտնեցինք թէ, իրենց տրուած լիազօրագրերը չեղեալ
կը յայտարարենք:

4.- Եւ 1996 Օգոստոս 8-ի Տնօրեն Ժողովին մէջ որոշեցինք վերաֆննդութեան
ենթարկել 99 (իննիսուն ինը) տարուան համար վարձու տրուած երեք կալուածներու
համաձայնագրերը:

5.- Մինչեւ 1997 Յունիս 20, երբ Տնօրեն Ժողովով, հինգ հոգիւնոց կալուածոց
վարիչ մարմին մը նշանակուեցաւ, Յուսիկ Սրբազան ոչ մէկ տեղեկագիր կամ
համաձայնագիր ներկայացուցած է Պատրիարքին կամ Տնօրեն Ժողովին, D.I.S.-ի 99
տարուան համաձայնագրին եւ ծրագիրներուն փոփոխման եւ անոր պայմաններուն
մասին:

6.- Դարձեալ անակնկալօրէն թերթերէն եւ վարձակալներէն կ'իմանանք թէ, D.I.S.
Պատրիարքարանի համաձայնութեամբ, տասը յարկանի շէնք շինելու դիմում
կատարած է պատկան իշխանութեանց:

7.- 1998 Մարտ 1-ին Նիւ Եօրքի եւ Մարտ 16-ին Երուսաղէմի հասցեով, Յուսիկ
Սրբազանին՝ նամակով հարցումներ ըրինք D.I.S.-ի փոփոխեալ ծրագիրներու եւ
համաձայնագրերու մասին, գրաւոր պատասխան պահանջելով: Ցարդ մերժած է
պատասխանել: 1998 Մարտ 7 թուակիր եւ Ապրիլ 17 իր նամակներով իր
պատասխանը՝ կը խուսափի հարցումներուն պատասխանելէ:

8.- Փոփոխեալ ծրագիրը եւ 16 էջոց Նորայրէն փոփոխեալ համաձայնագիրը
ստորագրուած եւ կալուածական կնիքով կնքուած է Յուսիկ Սրբազանին կողմէ, 1997
Յունիս 5-ին, առանց Պատրիարքին եւ Տնօրեն Ժողովին իմացնելու, եւ երբ ինք ոչ
մէկ իրաւասութիւն ունէր:

D.I.S. տարիներ է լվեր, վարձք չէ վճարած հինգ շենքերու, որոնց վարձակալն է: Առանց Տնօրեն ժողովին և Պատրիարքի գիտութեան, D.I.S. կ'ըսէ թէ իրաւունք ունի վարձքերը չվճարելու կառուցուելիք յատակագիծերու և նարտարապետի աշխատանքներուն իրրելու հատուցում: Այս պատճառով \$140.000 (հարիւր քառասուն հազար տոլարի) վարձքերը վճարած չէ վանքին, և Յուսիկ Սրբազան հաշուապահութեան չէ յայտնած այս զանգառութիւնը, և D.I.S., այս հաշիւները մեր փաստաթղթին ներկայացուցած է Պատրիարքարանի նամակաթուղթին վրայ արձանագրուած: *Աշխարհ - Կիր:*

9.- Մեզի համար, Հիմա, կը պարզուի նկարագիրը Յուսիկ Սրբազանի կարգ մը արարքներու և արտայայտութիւններու:

- Ըսած է.- Փոխանցման պարագային, "ամբողջ թուղթերը պիտի չը փոխանցեմ... քացի եթէ այս ինչ անձը, կալուածոց Տեսչութեան պաշտօնին նշանակուի"- "ո՞վ եմ ասոնք... ի՞նչ կը հասկնամ որ իրենց մանրամասն տեղեկութիւն և հաշիւ պէտք է տամ...":

- Կալուածոց Գրասենեակի փոխանցումէն յետոյ (որ իր գիշերելու ննջարանին վերածեր էր) փոխանակ վանք իր սենեակը վերադառնալու, D.I.S.-էն առանձին քննարան կը ստանայ վանքապատկան շենքերէն մէկուն մէջ քնակելու համար:

- Նամակատան մէջ իր հասցէին փոփոխութիւնը արձանագրած է այսպէս - Պատրիարքարան Յուսիկ, Յ Շլոմցիոն փողոց (Patriarchate Houssig, 3 Shlomzion, Apt.1):

10.- Վանքին ի վնաս արարքները նոյնպէս քացայայտ են:

- Կը մերժէ փաստաթղթին հետ դատարան երթալ ի նպաստ վանքին վկայութիւն տալու: Սիկրէթի ընկերութեան դէմ դատի օրերուն ինք միշտ Ամերիկա կը գտնուի, և դատարանը 5000 շէֆէլ (Հինգ հազար շէֆէլ) տուգանքի կ'ենթարկէ վանքը: Իսկ Սիկրէթի ընկերութեան \$15.000 (տասնհինգ հազար տոլար) կը պարտաւորուի վճարել, մեր կալուածը մեզի վերադարձնելու համար: Նոյնը, Ասորիներու դէմ մեր դատին մէջ, կորսնցնելով մեր մէկ կալուածը:

- Նոյնպէս Իվա Քաց կոչուած վարձակալի մը պարագային, 1996 Հոկտեմբերէն մինչեւ 1997 Օգոստոս վարձքերը չեն վճարուած, և Յուսիկ Սրբազան որեւէ հաշիւ, զանձում չէ փոխանցած մեր հաշուապահութեան: Դատարան դիմած ենք, և յանկարծ վարձքերը վճարուած ըլլալու ընկալագիրներ երեւան կը հանէ, և իր քարտուղարուիին, վանքին դատին դէմ, քարի վկայութեան նամակ կը ստորագրէ ի նպաստ վարձակալին:

- Նաֆայի 11 Նէֆէթ կալուածի պարագային, երբ պաշտպանութեան նախարարութեան \$200.000 (երկու հարիւր հազար տոլար) վճարած ենք, ոչ մէկ ընկալագիր բերուած է հաշուապահութեան, և փոխգիրը գրել տրուած է փաստաթղթին անունին: Կալուածոց գրասենեակին հետապնդումով, պաշտպանութեան նախարարութեան կողմէ ստացուած ստացագիր մը կը յայտնէ որ ամբողջ գումարը չէ յանձնուած նախարարութեան:

- Իսրայէլի պետութեան և քաղաքապետարանի կողմէ վճարուած մեծագումար վարձքերը 280.000 շէֆէլ (երկու հարիւր ութսուն հազար շէֆէլ) փոխանակ վանքին անունին գրուելու, փաստաթղթի անունին կը գրուին, կը զանձուին, և ամիսներ վերջ անձնական փոխգիրով Կալուածոց Տեսչին կը փոխանցուին:

11.- Եւ հիմա, D.I.S.-ի գործառնութեանց և համաձայնագրի կապակցութեամբ, երբ Յուսիկ Սրբազան կը մերժէ ուղղակի և գրաւոր պատասխաններ հայթայթելու, չենք կրնար վստահիլ իրեն պարկեշտութեան: Մանաւանդ ամէն օր անոնց հետ ժողովի և խորհրդակցութեանց մէջ է:

- Յուսիկ Սրբազան կ'ըսէ թէ, Պատրիարք Սրբազանը D.I.S.-ի փոփոխեալ ծրագիրը վաւերացուցեր է, այցելելով Բաղապետարանը, ուր իրեն ցոյց տրուած է ամբողջ Նրուսադէմի մասին պատրաստուած մօֆէթը, եւ D.I.S.-ի Տուտու Սատանին եւ Յուսիկ Սրբազանին հետ Քիմկ Տէյվիթ պանդոկին մէջ ճաշի ընթացքին Սատանին տուած քացատրութիւնները լսելով: (Եւ Յուսիկ Սրբազան սեղանի վրայ շարելով Ժողովականներուն ցոյց տուաւ Բաղապետին եւ այլ պաշտօնեաներու հետ Բաշուած լուսանկարներ:)

- Յուսիկ Սրբազան կ'ուրանայ որ, ինքը 1997 Յունիս 5-ին, ստորագրած եւ կնքած է D.I.S.-ի փոփոխեալ ծրագիրները եւ նոր համաձայնագրերը: Կ'ըսէ թէ D.I.S.-ին ինք միայն երկու տեղ վարձու տուած է:

- Ժողովականներէն Հ. Բագրատ եւ Հ. Աւետիս D.I.S.-ի փոփոխեալ ծրագիրներուն Ներայեւելն քննադատելով կարդացած ըլլալով, մատնանշեցին որ վերանայուած ծրագիրը՝ պատրաստուած է 1997 Յունիս 2-ին, եւ Յուսիկ Սրբազանին ստորագրութիւնը եւ կալուածոց կնիքը դրուած է 1997 Յունիս 5-ին:

- Յուսիկ Սրբազան կը մերժէ վաւերականութիւնը այդ թուականին: Ժողովը նկատի առնելով որ տրուած քերականացի պատասխանները գոհացուցիչ չեն, որոշեց որ Յուսիկ Սրբազան պարտի գրաւոր պատասխանել Մարտ 1 եւ Մարտ 25, 1998 թուակիր նամակներուն, զորս Պատրիարք Սրբազանը, Յուսիկ Սրբազանին ուղղած է:

Պատրիարք Սրբազանի, Բանի մը անգամ կրկնած հարցումին թէ, «դուք ծրագիրներ վաւերացնելու ստորագրութիւն դրա՞ծ էք». Յուսիկ Սրբազան «ո՛չ» պատասխանեց: Պատրիարք Սրբազան ներկայացուց Ներայեւելն լեզուով փոփոխեալ ծրագիրներու համաձայնագիրը, Յուսիկ Սրբազանի ստորագրութեամբ եւ կալուածոց Տեսչութեան կնիքով, որ կը կրէր երկու թուականները, 1997 Յունիս 2, եւ 1997 Յունիս 5: Եւ Յուսիկ Սրբազանին հարցուց թէ, այս ձեւ ստորագրութիւնն է: Եւ Յուսիկ Սրբազան ընդունեց որ, իր ստորագրութիւնն է, «քայց ես ստորագրած եմ 1996 Մայիս 2-ին»:

Յուսիկ Սրբազանին Ապրիլ 20ին Ամերիկա մեկնելէն յետոյ, Խաժակ Սրբազանի 17 Յունիսի նամակէն կ'իմանանք հետեւեալը--

Թիւ 3065
Յունիս 17, 1998

Ամենապատիւ
Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան
Պատրիարք Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռի
Երուսաղէմ

Ամենապատիւ Պատրիարք Սրբազան Հայր,

Գերշ. Տ. Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան գրաւոր կերպով փափաք
յայտարարած է՝ վերստին մաս կազմելու Արեւելեան Թեմի հոգեւորականաց
դասուն:

Յուսիկ Սրբազանի ճամակը հերկայացուցիւ թեմական Խորհուրդին, որ
որոշեց ընթացք տալ անոր փափաքին՝ Զերդ Ամենապատուութեան
համաձայնութիւնը ստանալէ ետք, տրուած ըլլալով որ Յուսիկ Սրբազան
Երուսաղէմի Պատրիարքութեան միաբանութեան անդամ է:

Կը ծրագրուի Յուսիկ Սրբազանի յանձնել Ֆլորիտայի «միջըն» ծովերու
պատասխանատուութիւնը՝ կեդրոն ունենալով Սէյնթ Փիթըրզպըրկի Ս. Յակոբ
Եկեղեցին:

Ենորհակալ պիտի ըլլամ եթէ առաջին առիթով բարեհաճիք ճկատի
ունենալ այս պարագան եւ տեղեկացնել ձեր որոշումը:

Զեզի կը փոխանցեմ քաջատողջ, երկար եւ յաջող կեանքի համար իմ
լաւագոյն բարեմաղթութիւններս:

Մատչելով ի համբոյր Զերդ Ամենապատուութեան Ս. Աջոյն
Խոնարհաբար

Խաժակ Արք. Պարսամեան
Առաջնորդ

Սի. Սարգիս Սի. Հայր
Սի. Տէր Սի. Հայր
Եփ. 1:1-5

One Body... One Spirit...
One Lord... One Faith...
Եփ. 4:4-5

1400 5th Avenue
New York, NY 10010-4856

Telephone 212-686-0710
Fax 212-779-3756

No 3065
June 17, 1998

His Beatitude
Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of the Holy See of Jerusalem
Jerusalem

Your Beatitude,

His Grace Bishop Houssig Bagdasian has indicated in writing a desire to rejoin the clergy of the Eastern Diocese

We presented Bishop Houssig's letter to the Diocesan Council, which decided to grant his desire, upon receiving Your Beatitude's consent, given that Bishop Houssig is a member of the Brotherhood of the Armenian Patriarchate of Jerusalem.

It is planned to assign Bishop Houssig the responsibility of the "mission" parishes of Florida, headquartered at St. James Church of St. Petersburg.

I will be grateful if you would be so kind as to consider this situation at the earliest possible moment and to inform me of your decision.

I send you my best wishes for a healthy, long and successful life.

Humbly kissing
Your Beatitude's Consecrated Right Hand

/signature/
Archbishop Khajag Barsamian
Primate

Տնօրեն ժողովի 18 Յունիս նիստին մէջ հետեւեալը արձանագրուած է.---

ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎ

18.6.1998

Տնօրեն ժողով, նիստ ժԳ. 18 Յունիս 1998, Հինգշաբթի, Յ.Մ. Ժամը 7-ին խորհրդարանին մէջ:

Պատրիարք Սրբազան Հայրը աղօթքով բացաւ, Տնօրեն ժողովի ժԳ. նիստը, 18 Յունիս 1998, Հինգշաբթի Յ.Մ. Ժամը 7-ին, Պատրիարքարանին մէջ:

1.- Միացեալ Նահանգաց Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանի Յունիս 17, 1998, հեռաւոր կամակը Յուսիկ Եպս. Պաղտասեանի կատարած դիմումին մասին, Արեւելեան Թեմի հոգեւորականաց մաս կազմելու, եւ պաշտօն ստանձնելու:

Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան, գրաւոր դիմում կատարած է, Ամերիկայի Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանին, որ Ամերիկայի հոգեւորականաց դասուն մաս կազմէ եւ հովուական պաշտօն ստանձնէ Ամերիկայի Արեւելեան Թեմին մէջ, առանց նախապէս արտօնութիւն խնդրելու Պատրիարք Սրբազանէն եւ Տնօրեն ժողովէն: Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեան, այս նամակին վրայ հիմնուելով, հեռաւոր կամակ մը դրկած է Պատրիարք Սրբազան Հօր, որ արտօնէ, որ Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան, ծառայէ Արեւելեան Թեմին մէջ:

Նկատելով որ, Յուսիկ Սրբազան կալուածներու հարցին վերաբերեալ, անբաւական եւ խուսափողական պատասխաններ տուած է, Պատրիարք Սրբազան Հօր Մարտ 1 (մէկ) եւ Մարտ 25 (քսան հինգ) թուակիր նամակներուն, Տնօրեն ժողովը որոշած էր որ, Յուսիկ Սրբազան պարտաւոր է, կրկնուած նամակներուն մէջ իրեն արարքներուն մասին եղած հարցումներուն, ուղղակի եւ գրաւոր պատասխանել:

Եւ նկատի առնելով որ, առանց պատասխանելու եւ առանց իմացնելու հեռացած է վանքէն. նաեւ նկատի առնելով որ, առանց Պատրիարք Սրբազան Հօր եւ Տնօրեն ժողովի գիտութեան եւ արտօնութեան, կալուածական 99 (իննիսուն ինը) տարուան համաձայնագիր ստորագրած եւ կնքած է, առանց իրաւասութիւն ունենալու:

Պատրիարք Սրբազան հայրը եւ Տնօրեն ժողովը՝ չեն արտօնել որ Յուսիկ Սրբազան ծառայէ Արեւելեան Թեմին մէջ:

× × ×

Տնօրեն ժողովի հետեւեալ որոշումը հաղորդեցինք խաժակ Սրբազանին, 25 Յունիս Թուակիր նամակով:

MEETING OF THE SYNOD

18-6-1998

Synod Meeting, Session XIII, 18 June 1998, Thursday, 7 00 p.m., in the Meeting Hall.

His Beatitude the Patriarch opened with a prayer the thirteenth session of the Synod, 18 June 1998, Thursday, at 7 00 p.m., in the Patriarchate.

1.- Regarding the faxed letter dated June 17, 1998, from His Grace Archbishop Khajag Barsamian, Primate of the Eastern Diocese of the Armenian Church of North America, regarding the application of Bishop Houssig Bagdasian to become a member of the clergy of the Eastern Diocese and to assume a pastorate

Bishop Houssig Bagdasian made a written application to the Primate of the Eastern Diocese of North America, His Grace Archbishop Khajag Barsamian, to become a member of the clergy and assume a pastorate within the Eastern Diocese, without first asking permission from His Beatitude the Patriarch and the Synod. Based on this letter of request, His Grace Archbishop Khajag Barsamian, has sent a faxed letter to His Beatitude the Patriarch, asking that he grant permission to Bishop Houssig to serve in the Eastern Diocese.

Considering that Bishop Houssig has given insufficient and evasive answers concerning certain issues of real estates holdings in response to the letters from His Beatitude the Patriarch, dated March 1st and March 25th, the Synod had decided that Bishop Houssig was obliged to respond, directly and in writing, to said letters. Considering the fact that he quit the Patriarchate without answering the letters and without any notification, and further considering the fact that, without the knowledge of His Beatitude the Patriarch nor of the Synod, he signed and sealed without authorization a 99 (ninety nine)-year real estate lease, His Beatitude the Patriarch and the Synod do not grant permission that Bishop Houssig serve in the Eastern Diocese.

25 Յունիս 1998

Գեր.
Տ. Խաժակ Արք. Պարսամբան
Առաջնորդ Միացեալ Նահանգաց
Հայց. եկեղեցւոյ Արեւելեան Թեմի
Նիւ Եօրք.

Սիրելի Սրբազան

Ստացանք 17 Յունիս 1998 թուակիր հեռատիպ ձեր նամակը, որով կը յայտնէք թէ Տ. Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան գրաւոր կերպով ձեզի դիմած է մաս կազմելու համար Թեմիդ հոգեւորականաց դասուն, եւ պաշտօն ստանձնելու թեմիդ մէջ:

Տնօրէն Ժողովի 18 Յունիս 1998 նիստին մէջ նկատի առինք ձեր նամակը եւ հետեւեալ որոշումը կը յանձնենք ձեր ուշադրութեան:

«Տնօրէն Ժողով, նիստ ԺԳ. 18 Յունիս 1998, Հինգշաբթի յ.մ. երեկոյեան ժամը 7ին խորհրդարանին մէջ:»

«Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան, գրաւոր դիմում կատարած է, Ամերիկայի Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամբանի, որ Ամերիկայի հոգեւորականաց դասուն մաս կազմէ եւ հովուական պաշտօն ստանձնէ Ամերիկայի Արեւելեան Թեմին մէջ, առանց նախապէս արտօնութիւն խնդրելու Պատրիարք Սրբազանէն եւ Տնօրէն Ժողովէն: Գեր. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամբան, այս նամակին վրայ հիմնուելով, հեռատիպ նամակ մը ղրկած է Պատրիարք Սրբազան Հօր, որ արտօնէ, որ Յուսիկ Եպս. Պաղտասեան, ծառայէ Արեւելեան Թեմին մէջ:

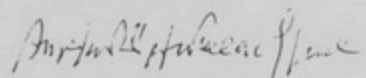
Նկատելով որ, Յուսիկ Սրբազան, կալուածներու հարցին վերաբերեալ, անբաւարար եւ խուսափողական պատասխաններ տուած է, Պատրիարք Սրբազան Հօր Մարտ 1 (մէկ) եւ Մարտ 25 (հսան հինգ) թուակիր նամակներուն, Տնօրէն Ժողովը որոշած էր որ, Յուսիկ Սրբազան պարտաւոր է կրկնուած նամակներուն ուղղակի եւ գրաւոր պատասխանել:

Եւ նկատի առնելով որ, առանց պատասխանելու եւ առանց իմացնելու հեռացած է վանքէն:

Նաեւ նկատի առնելով որ, առանց Պատրիարք Սրբազան Հօր եւ Տնօրէն Ժողովի գիտակցութեան եւ արտօնութեան, կալուածական 99 (իննիսուն ինը) տարուան համաձայնագիր ստորագրած եւ կնքած է առանց իրաւասութիւն ունենալու, Պատրիարք Սրբազան Հայրը եւ Տնօրէն Ժողովը չեն արտօներ որ Յուսիկ Սրբազան ծառայէ Արեւելեան Թեմին մէջ:»

Առանձին թղթածրարով ձեզ պիտի ղրկենք այս որոշումին հետ կապուած տուեալները:

Սիրոյ Ողջունիւ

Թորգոմ Արք. Մանուկեան
Հայ Պատրիարք Երուսաղէմի

25 June 1998

His Grace
Archbishop Khajag Barsamian
Primate of the Eastern Diocese of the
Armenian Church of North America
New York

Your Grace,

We received your faxed letter dated 17 June 1998, in which you indicated that Bishop Houssig Bagdasian applied to you in writing to become a member of the clergy in your Diocese, and to assume a post within the Diocese.

At its meeting of 18 June 1998, the Synod of the Armenian Patriarchate reviewed your letter and we submit the following decision to your attention:

“Meeting of the Synod, Session XIII, 18 June 1998, Thursday 7 p.m., in the Meeting Hall.”

“Bishop Houssig Bagdasian has made a written application to His Grace, Archbishop Khajag Barsamian, Primate of the Eastern Diocese of the Armenian Church of North America, to become a member of the clergy and assume a pastorate within the Eastern Diocese, without first asking permission from His Beatitude the Patriarch and the Synod. Based on this letter of request, His Grace Archbishop Khajag Barsamian, has sent a faxed letter to His Beatitude, to grant permission to Bishop Houssig Bagdasian to serve in the Eastern Diocese.

Considering that Bishop Houssig has given insufficient and evasive answers concerning certain issues of real estates holdings in response to the letters from His Beatitude the Patriarch, dated March 1st and March 25th, the Synod had decided that Bishop Houssik was obliged to respond, directly and in writing, to said letters.

Considering the fact that he quit the Patriarchate without answering the letters and without any notification, and further considering the fact that, without the knowledge of His Beatitude the Patriarch nor of the Synod, he signed and sealed without authorization a 99 (ninety nine)-year real estate lease, His Beatitude the Patriarch and the Synod do not grant permission that Bishop Houssig serve in the Eastern Diocese.”

We will send you under separate cover the documentation concerning this decision.

Prayerfully,

Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem

Եւ Յուսիկ Սրբազանէն կը ստանանք 3 Յուլիս 1998 թուակիր
հրաժարական երկտողը, Անգլերէն լեզուով:-

July 3, 1998

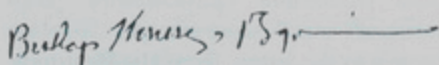
His Beatitude Archbishop Torkom Manoogian
Patriarch of Jerusalem and President of The Holy Synod
Jerusalem, Israel

Your Beatitude:

It is with regret that I inform you and The Holy Synod that I am resigning from the Brotherhood of St. James. I will continue my service as a bishop in the Order of Holy Etchmiadzin. My doctor has informed me that I must reside in the United States in order to receive the necessary medical attention that is essential to my health.

I pray Almighty God will bless the members of The Brotherhood of St. James as they labor to protect the rights of our people in the Holy Land.

Prayerfully yours,

Bishop Houssig Bagdasian

Տնօրէն Ժողովին մէջ նկատի առնել եւ արձանագրել յետոյ սոյն
հրաժարականը, Միաբանակից Նորայրներուն ուղղեցիմք 11 Օգոստոս
1998 թուակիր մեր մամակը: Բայց որովհետեւ մամակին հետ կցել
խոստացուած "կարգ մը արձանագրուած մամրամասնութիւններ"
պատրաստ չէին, ներկայիս այդ պարտականութիւնն է որ կը
կատարենք:

11 Օգոստոս, 1998

Սրբոց Յակոբեանց Միաբանակից Եղբայրներուն

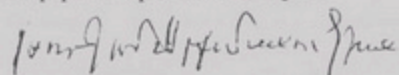
Յուսիկ Նպս. Պաղտասեան, Յ Յուլիս 1998 թուակիր երկտողով մը, Նիւ Եօրթէն ղրկուած, կը յայտնէ Տնօրէն Ժողովին թէ ինք կը հրաժարի Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան անդամակցութենէն:

Ոչ-պատճառաբանեալ այս հրաժարականը կը հետեւի, ա) Երուսաղէմի Կալուածոց տեսչութեան իր պաշտօնին կապակցութեամբ իրեն եղած ազդարարութեանց եւ հարցապնդումներուն, որոնց խուսափեցաւ ուղղակի պատասխանելէ: Բ) Առանց Պատրիարքին եւ Տնօրէն Ժողովին գիտութեան վանքէն հեռացած ըլլալուն, եւ Միացեալ Նահանգաց Արեւելեան Թեմին մէջ Առաջնորդ Գեր. Խաժակ Արք. Պառսամեանէն պաշտօն խնդրելու իր գրաւոր դիմումին: Գ) Եւ այս դիմումին կապակցութեամբ, Առաջնորդ Խաժակ Արքեպիսկոպոսէն ստացուած 17 Յունիս 1998 թուակիր հեռատիպ նամակին ի պատասխան, Տնօրէն Ժողովին տուած որոշումին, ըստ որում, վերոյիշեալ պատճառներով, Պատրիարք եւ Տնօրէն Ժողով չեն արտօններ որ Յուսիկ Նպս. Պաղտասեանին որեւէ պաշտօն տրուի:

Մեր այս գիրին կը կցենք Տնօրէն Ժողովի Ատենագրութեանց մէջ արձանագրուած կարգ մը մանրամասնութիւններ:

Եւ Յուսիկ Նպս. Պաղտասեան, Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութենէն հրաժարած ըլլալով հանդերձ, կը մնայ դատապարտելի, Պատրիարքութեան հանդէպ իր պախարակելի ընթացքին եւ վնասարար արարքներուն պատճառաւ:

Թորգոմ Արք. Մանուկեան

Հայ Պատրիարք Երուսաղէմի

Ահա լոյս եւ ստուերով պատկերը մեր Տունին ներքին կեանքին:

Որքան պիտի ուզէինք որ անստուեր եւ կենսալիք ու նպատակամէտ գործունէութեանց շարան մը, մեր Միաբանութեան իւրաքանչիւր անդամին շնորհները մէկտեղէր, Առաքելական այս դարաւոր հաստատութեան պայծառութեան եւ Աստուծոյ փառքին համար:

Շնորհակալութեամբ եւ օրհնութեամբ կը յիշենք մեր ժողովուրդին նուիրատու զաւակները եւ հաստատութիւնները, որոնք իրենց սրտաբուխ նուէրներով Սուրբ Գլխադիրի կանթեղը անշէջ պահելու կ'օժանդակեն:

Ասոնց կարգին են.- Երուսաղէմի Պատրիարքութեան Բարեկամներու Յանձնախումբը, Նիւ Եօրք. Միացեալ Նահանգաց Արեւելեան եւ Արեւմտեան Թեմերու Հիմնադրամներու յանձնախումբերը. Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւնը, Լիզպոն. Սուրբ Սարգիս Եկեղեցւոյ Կիւլպէնկեան Թրքաթը, Լոնտոն. Սրբոց Թարգմանչաց Սանուց Միութիւնը, Լոս Անճելոս. Պատրիարքարանի Գալուստ Կիւլպէնկեան Մատենադարանի Բարեկամներ Յանձնախումբը, Լոս Անճելոս. Կիւլլապի Կիւլպէնկեան եւ Գարակէօզեան Յանձնախումբերը, Նիւ Եօրք. եւ րազմաթիւ հաւատաւոր զաւակներ մեր Սուրբ Եկեղեցւոյ:

Աղօթենք որ Տիրոջ աջին եւ Սուրբ Հոգիին շնորհներուն հովանին պաշտպան մնայ միշտ Աստուծոյ փառքին սպասաւոր եւ զինուորեալ մեր Միաբանութեան վրայ:

Որովհետեւ.- “Եթէ ոչ Տէր շինէ գտուն,
Ի նանիր վաստակին շինողք նորա”:

Սաղմոս ՃԻԶ 1

Թ.Ա.Մ.

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ - APPENDIX
ՑԱՆԿ - LIST

- a) 1 March 1998, from the Patriarch to Bishop Houssig.
- b) 13 March 1998, from the Patriarch to Bishop Houssig.
- c) 7 March 1998, from Bishop Houssig to the Patriarch.
(Hand-delivered on 20 March 1998)
- d) 1. 25 March 1998, from the Patriarch to Bishop Houssig .
2. 25 March 1998, from the Patriarch to the Synod members.
- e) Undated, On Patriarchate's letterhead, DIS rent accounts.
- f) List of DIS Leases.
- g) The Patriarch's Remarks (In English, on Bishop Houssig's Report, at the Brotherhood's Assembly, on 6 November 1997)
- h) The Patriarch's Remarks (In Armenian, on Bishop Houssig's Report, on 6 November 1997)
- i) 17 May 1996, The Patriarch Revoking the Power of Attorney of Bishop Houssig.
- j) 5 August 1996, from the Patriarch to the Lawyers, requesting documents on Jerusalem, Ramleh, Jaffa contracted properties.
- k) 17 April 1998, from Bishop Houssig to the Patriarch.

ՊԱՏՐԻԱՐԷԱՐԸՆ ՏՅՈՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Թուական
Date

1 March, 1998

His Grace
Bishop Houssig Baghdassian
C/O Diocese of the Armenian Church of America
St. Vartan Armenian Cathedral
630 Second Ave.
New York, N.Y. 10016-4885
USA.

Re: 99 Year Lease with DIS in Jerusalem

Dear Bishop Houssig,

A serious dispute has arisen between the Patriarchate and DIS over the lease negotiated by you and approved by the SYNOD upon your recommendation. We need your responses to statements made concerning you by the developer.

The contract for the project was executed on June 28, 1994. It provided that DIS would construct two or three floors onto the existing one floor property on Shlomzion-Hamalka Street. The contract also provided that the developer was required to obtain approval by the Municipality of the Township Planning Scheme by June 28, 1997, and receive a building permit by October 28, 1997.

In December, 1997, our attorney, Advocate Joseph Avneri, met with the principal of DIS, Mr. David Sadan, to discuss termination of the project due to the fact that DIS had not met the above dates. In this meeting, Mr. Sadan advised that the delay in obtaining the Township Planning approval was caused by a major change in the project. He advised that you approved the project changes and orally extended the above dates, though he has no documents showing this approval. Since neither the SYNOD nor we had ever approved any change in the project plan or the contract, we were astounded to hear this. We were disturbed to hear that you signed project plan revisions on behalf of the Patriarchate after May 17, 1996, the date your general power of attorney was officially revoked.

ՊԱՏՐԻԱՐԷԱՐԷՆ ՆԱՅՈՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Թվական
Date

So that we might clarify the facts and protect the Patriarchate, we need to know the following?

1. Did you, while your general power of attorney was effective, authorise any change in the scope of the project from that described in the contract? If so, what changes did you approve, when did you approve them, and in what manner?

2. Prior to the execution of the project contract, you presented the project as described therein to the SYNOD for approval, which they did based on your recommendation. If you did, at any time while your general power of attorney was effective, authorise a change in the scope of the project from that described in the contract, why did you not first obtain the approval of the SYNOD?

3. Did you, at any time your general power of attorney was effective, agree to any changes in the contract terms and conditions? If so, what did you agree to, when and in what manner?

4. If, at any time your general power of attorney was effective, you agreed to a change in the contract terms and conditions, why did you not first receive the approval of the SYNOD?

5. At any time after your general power of attorney was revoked on May 17, 1996, did you act in any way on behalf of the Patriarchate, such as signing plans, authorising changes to the scope of this project, changes to the contract terms or conditions, or any other action? If so, what actions did you take, when and in what manner were they taken?

6. If, at any time after your general power of attorney was revoked on May 17, 1996, you acted in any way on behalf of the Patriarchate, such as signing plans, authorising changes to the scope of this project, changes to the contract terms or conditions, why did you not first obtain the approval of the SYNOD?

Our lawyer advises that we can anticipate a law suit being filed against the Patriarchate regarding this matter in the very near future. In order to protect the Church in this litigation, we need your response to the above no later than March 20, 1998.

Prayerfully,

Archbishop Torkom Manoogian

Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem

ՊԱՏՐԻԱՐԷԱՐԱՆ ՆԱՅՈՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE

.18

Թուական
Date

March 13, 1998

His Grace
Bishop Houssig Bagdasian
Jerusalem

Your Grace,

Your letter of 7 March 1998, received on the 12th of March, states that "due to health reasons and on the advise of my doctor I have to return to America". You have been using this excuse for the past four years. Therefore, the intent of your letter remains obscure.

However, you have received our letter of the 1st March 1998, delivered to you by Abp. Khajag Barsamian, Primate of the Eastern Diocese of the Armenian Church, in New York, in reference to "99 year lease with DIS in Jerusalem".

It is imperative to receive your written answers to the issues presented in the letter; a copy of which is herewith enclosed. And because you were in New York, we asked you "to response to the letter no later than March 20, 1998". Now that you are in Jerusalem, we request that your response be delivered to us immediately, to be presented to the Syttod of our Brotherhood.

May the Lord grant you good health in body and in soul.

Prayerfully

Abp. Torkom Manoogian

Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem

Letter enclosed.

March 7, 1998

*Rec'd on March 20, 1998
Hand-delivered in Jerusalem*

His Beatitude Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem &
President of the Holy Synod
Jerusalem, Israel

Your Beatitude,

I received your fax dated March 1, 1998 through the Diocese of the Armenian Church in New York on March 2, 1998. In response to your fax I present, to the best of my knowledge, the following concerning the combination deal between the Patriarchate and DIS, known as Arm. Pat. II.

In 1993, a proposal was submitted to me by DIS Investment Co. to build on parcels 80, 81, 82, 137 in block 35 in the new city of Jerusalem. This area was one of the proposals to develop new projects on the properties of the Patriarchate in the Holy Land. This is found in the report sent to the US Real Estate Advisory Committee on October 11, 1990. The area in which this new project was to be built, according to the Municipality, was classified as zero percent rights to build. The reason being that when the late Patriarch Yeghishe Derderian concluded Arm. III and V projects he parlayed the Patriarchate's building rights on these projects. Therefore, there was zero percent left to build. The contractor took it upon himself to get a minimum of 2000 sq. m on this site as well as 45 parking spaces. This proposal was sent to Mr. Mike Erkiletian, a member of the Real Estate Advisory Committee. He replied that this was a good deal and to quote "go for it." Upon receiving his reply, I presented the said proposal to the Holy Synod which they in turn approved and a contract was signed by Your Beatitude on June 28, 1994 with DIS Investment Co.

In 1995, DIS presented a plan to build 6000 sq. m instead of the original 2000 sq. m to the Municipality for approval. Additional building rights was requested for the adjacent parcels belonging to the Patriarchate, block 35, parcels 74, 75, 76, 77, 78, 79, 83 and 84. On February 6, 1995 at 10 AM Your Beatitude met with Mayor Olmert at the Municipality in the room where the Marquette of Jerusalem is located. The gist of the meeting was to persuade the mayor to use his good office to get approval for this plan. Also present was David Cassuto, a member of the Town Council, Town Engineer, Architect Arensen, David Sadan and myself. Photos were taken by the city photographer and are attached to this report.

Following the meeting, David Sadan invited Your Beatitude and myself to lunch at the King David Hotel where further discussion took place concerning this project. The Municipality officials mentioned that if the new plan is approved the existing stores would have to be demolished. Mr. Sadan stated that more time would be needed to approve the new plan and evict the tenants. Some of the tenants, he felt, could be compensated to leave and others would require a court case. The original plan to build 2000 sq. m was to be built over the existing stores whereas to build the 6000 sq. m requires the demolishing of the said stores and for this reason more time would be needed. The Municipality approved the plan to build 6000 sq. m plus 6000 sq. m of underground parking for 250 cars and an additional 5000 sq. m to be built on the adjacent parcels belonging to the Patriarchate. The rationale in presenting this proposal to the Holy Synod was as follows:

The rents from the existing 10 stores generated approximately 38,000 NIS-\$12,667 per year whereas the new project would bring approximately \$567,000 as annual rent, and in addition the 5000 sq. m which are solely the rights of the Patriarchate could bring \$1,200,000 per year. The

financial benefits from this large increase in revenues would greatly assist the Patriarchate to meet its future obligations. Your Beatitude was in favour of this new plan because it increased the revenues for the Patriarchate.

In this spirit, I presented this proposal to the Holy Synod for approval. All necessary changes concerning Arm. Pat. 11 were, in light of the above, made with your knowledge and consent.

Prayerfully,

Bishop Houssig Bagdasian

Bishop Houssig Bagdasian

ՊԱՏՐԻԱՐԻԱՐԿԱՆ ՏՅՆՈՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Թվական
Date

25 March, 1998

His Grace
Bishop Houssig Bagdassian
Jerusalem.

Your Grace,

On March 1, 1998, on behalf of the Patriarchate and the Synod, we wrote you asking several questions regarding the 99 year lease with DIS in Jerusalem.

This letter was delivered to you in New York by the Primate of the Armenian Church of the United States, Archbishop Khajag Barsamian. On your return to Jerusalem, we received your letter dated 7 March 1998 to inform us that "due to health reasons and on the advise of my doctor I have to return to America."

In our response, dated 13 March 1998, we again reminded you of our letter of March 1, 1998, enclosing a copy.

Your response dated 7 March 1998, but hand-delivered to us on March 20th, fails to respond to the following questions asked in our March 1st letter.

1.- Did you, while your general power of attorney was effective, authorize any change in the scope of the project from that described in the contract? If so, what changes did you approve, when did you approve them, and in what manner?

A simple but direct answer is expected.

2.- Prior to the execution of the project contract, you presented the project as described therein to the SYNOD for approval, which they did, based on your recommendation. If you did, at any time your general power of attorney was effective, authorize a change in the scope of the project from that described in the contract, why did you not first obtain the approval of the SYNOD?

In your response, you discuss the project as it was presented to and approved by the SYNOD, and also that the project was to build two or three floors onto the existing building. Later you mentioned that the plan was changed, but you fail to answer the questions above.

3.- Did you, at any time your general power of attorney was effective, agree to any changes in the contract terms and conditions? If so, what did you agree to, when and in what manner?

4.- If, at any time your general power of attorney was effective, you agreed to a change in the contract terms and conditions, why did you not first receive the approval of the SYNOD?

ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԿԱՆ ՏՅՆՈԾ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Թվական
Date

17

In your response, you refer to a luncheon where a possible change in the scope of the project was discussed. You state that at this luncheon, Mr. Sadan of DIS mentioned that "more time would be needed to approve the new plan and evict the tenants". A discussion of future possibilities does not amend a contract. If the contract was amended as we ask in Question 3 and 4, we need to know how it was amended, by whom, in what manner, and why the amendment was not presented to the Synod for approval.

5.- At any time after your general power of attorney was revoked on May 17, 1996, did you act in any way on behalf of the Patriarchate, such as signing plans, authorizing changes to the scope of this project, changes to the contract terms or conditions, or any other action? If so, what actions did you take, when and in what manner were they taken?

Your response does not address these questions.

6.- If, at any time after your general power of attorney was revoked on May 17, 1996, you acted in any way on behalf of the Patriarchate, such as signing plans, authorizing changes to the scope of this project, changes to the contract terms or conditions, why did you not first obtain the approval of the SYNOD?

Your response does not address these questions.

You state at the end of your response that you presented "This proposal to the Holy Synod for the approval". The only proposal submitted to the SYNOD was the basic project as is presented in the contract. This was before the execution of the contract. The changes in scope you refer to in your response was never presented, and is one of the major issues we would like you to address.

You state that we were "in favor of this new plan because it increased the revenues for the Patriarchate". While we certainly favor projects and changes to the projects which increase the revenue to the Patriarchate, this does not mean, nor has it ever been intended to mean, that new projects and changes to existing projects did not have to be reviewed and approved by the SYNOD. Our general attitude of interest in possible changes at a luncheon is not substitute for formal contractual action. As Director of Real Estate for decades, you do know that it takes much more than a general discussion at a social event to officially change the scope and conditions of a contract.

Since our March 1, 1998 letter to you, other troubling issues concerning DIS have been revealed.

In its review of all Patriarchate leases and rentals, the new Asset Management Division, working with our accountant, found that DIS has not paid rent on any of the properties they lease in West Jerusalem. Following execution of these leases, without our knowledge or that of the SYNOD, you authorized DIS to sublease these properties.

ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԿԱՆ ՏՆՅՈՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Թվական
Date

12

Contrary to the normal practice when we allow subleases, we have received no share of the profits received by DIS in subleasing, which we understand is substantial.

Not only is the Patriarchate not sharing in the profits of the subleases, DIS has not paid any of the rents owed under the basic lease. When our advocate met with Mr. Sadan, he advised that there was an agreement between DIS and the Patriarchate that he should be paid \$140,000 (One Hundred Forty Thousand Dollars) for development activity taken pursuant to the 99 year lease. Further, that this amount should be deducted from DIS's obligations to pay rent under the other leases. Mr. Sadan provided the attached analysis, which shows that DIS, as of December 31, 1996, was given a credit of \$70,000 (Seven Thousand Dollars).

The 99 year lease contract provides that the Patriarchate shall compensate DIS for its planning and rezoning expenses only in the event, and to the extent, that it shall in fact realize additional building rights derived from such planning and rezoning. The fact that no additional building rights have yet been received leads us to ask the following questions.

A1. Did you, at any time, agree to pay DIS for development work taken pursuant to the 99 year lease?

a. If so, when and in what manner did you so agree?

b. If so, why was this not presented to the SYNOD for approval?

A2. Did you, at any time, agree to allow DIS to offset rents owed for other DIS leases against work performed or costs incurred by DIS pursuant to the 99 year lease.

a. If so, when and in what manner did you so agree? If so, why did you agree, since this is contrary to the terms of these leases and the 99 year lease contract?

b. If so, why was this not presented to the SYNOD for approval?

A3. Have you ever seen the attached page of computations?

a. If so, when did you first see it? Where? Who else was present?

b. Do you know who prepared it on Armenian Patriarchate of Jerusalem, Director of Estate stationery?

c. If so, who prepared it and when was it prepared?

Clear and unequivocal answers to the above questions are necessary to permit us to protect the interests of the Patriarchate. Once again we ask for prompt, written responses to each question.

Your written response is needed by April 2, 1998.

Prayerfully

Abp. Torkom Manoogian
Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem

-Enclosure

ՊԱՏՐԻԱՐԷԱՐԱՆ ՆԱՅՈՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Թուակցման
Date

25 Մարտ, 1998

12

Գեր. Տ. Սեւան Նպս. Ղարիպեան
Հոգ. Տ. Անուշաւան Մ. Վրդ. Զղբանեան
Հոգ. Տ. Ռազմիկ Վրդ. Պողոսեան
Հոգ. Տ. Աւետիս Արդ. Իսիրանեան
Հոգ. Տ. Բագրատ Արդ. Պարմէեան

Տնօրէն Ժողովի Անդամներուն

Ներիակ Անգլերէն հինգ թղթակցութիւնները Տ. Յուսիկ Նպս.
Պաշտասեանի հետ, կալուածոց վերաբերեալ լուրջ եւ մտահոգիչ հարցեր
կը շօշափեն:

Յուսիկ Սրբազանէն գրաւոր կը պահանջենք պատասխանը
իրաւեանիւր հարցումին, Մարտ 1 եւ Մարտ 25, 1998 թուակիր
նամակներուն մէջ յիշուած: Միջեւ Ապրիլ 2 երբ լինի պատասխանները
ստանա՞նք, Տնօրէն Ժողովի ուշադրութեան պիտի յանձնենք յարուցուած
հարցին լրջութիւնը եւ հետեւանքները:

Կը մերփակենք օրինակը մեր դիտողութիւններուն, զորս
մերկայացուցինք Միաբանական Ժողովին, անդրադառնալով Յուսիկ
Սրբազանի գործելակերպի մասին, իրեն վստահուած պաշտօնին
կապակցութեամբ:

Այս պատճառով անհրաժեշտ է Յուսիկ Սրբազանէն գրաւոր
պատասխանները ստանալ իրեն ուղղուած հարցումներուն:

Արդ. Մանուկեան
Թորգոմ Արք. Մանուկեան
Հայ Կաթողիկոսական Սրբապետ

ՊԱՏՐԻԱՐԽԱՏԻ ՆԱԅԻՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE OF JERUSALEM
DIRECTOR OF ESTATES

No:

Թվական
Date

D.I.S. ACCOUNTS

SHLOMZION ST. 3

Ophir Tours	-	\$8400/yr.	\$700/mth
Air France & CPA	-	\$2400/yr	\$200/mth
Roof-2 rooms	-	NIS1200/yr (\$300)	NIS100/mth (\$33)
Parking	-	\$1200/yr	\$100/mth
		-----	-----
		\$12300/yr	\$1025/mth

1.12.93 - 30.11.94	\$12300
1.12.94 - 30.11.95	\$12300
1.12.95 - 30.11.96	\$12300

BALANCE \$36900

SHLOMZION ST. 6-8 - agreed to clean exterior of 35/85,86,87,88

1.1.94 - 31.12.94	-	\$24000
PAID ON ACCOUNT	-	\$ 6000

BALANCE \$18000

1.1.95 - 31.12.95	\$24000
1.1.96 - 31.12.96	\$24000

BALANCE \$66000

S/N370/2B

To vacate staircase - \$14000 Key Money - our share 50%

Shlomzion 8 \$52000

Shlomzion St. 3 +\$36900

\$88900

Architect's fee for plans 35/74,75,76,77, Addition 4000 sq.m.

78,79,83,84 -----

\$18900-----TOTAL BALANCE DUE

-8 Shlomzion Hamalca

Հասցե 934 Համադ, 258607 Երուսաղիմ
P.O.BOX 934 PHONE: 258607 JERUSALEM ISRAEL

D.I.S. Leases

F/N	B/P	Property Address	Description	Rent/mth	Size	Term
188	35/74		Offices - 3 stores	\$999?		(NP) Not on 97 list. Was on 93 & 2/16/96 lists. 9 yr. lease starting in 1989. Subleased to Opher Tours.
189	35/74	3 Shlomzion/Ham	Staircase			(NP) Not on 97 list. Was on 93 & 2/16/96 lists. 9 yr. lease to 2/28/99.
189A	35/74		Office			Not on 97 list, on 93 list.
205	35/74	Shlomzion & Koresh	Offices - 5 rooms	\$999?		(NP) Not on 97 list. Was on 93 & 2/16/96 lists. 9 yr. lease to 2/2/99. Subleased to Air France and a CPA firm.
246		8 Shlomzion/Ham	Staircase			(NP) On 97 list as vacant. Was on 2/16/96 list. \$28,000 KM paid in 1994. did we get half?
251		6 Shlomzion/Ham	Export/Import	\$2,000		(NP) to 12/31/2002
253		8 Shlomzion/Ham	Offices	\$2,000		(NP) to 12/31/2002. Did this used to be the offices of the Patriarchate?
253		8 Shlomzion/Ham	Offices	\$2,000		(NP) to 12/31/2002
?	35/73	18 Shlomzion/Ham	Offices	\$2,500?	3,000m + 30 parking	Not on 97 list. On 93 list. Term: 1/1/96 - 10/31/01 w/opt to 10/31/05
336		3 Shlomzion/Ham	Office/Flat		140m	Not on 97 or 93 list. List of 2/16/96 shows D.I.S. as the tenant; list of 2/20/97 shows Sadan-Rachamim

The Patriarch's Remarks
Concerning Bishop Houssig's Report

On the occasion of the Brotherhood's General
Assembly held November 6, 1997

Yesterday, Bishop Houssig submitted the report of his performance. Unfortunately, we have to say that Bishop Houssig does not always give accurate reports. Sometimes he says and acts and presents such as perhaps he sees or prefers to see things.

1.- The simplest example. Yesterday, he said that according to Mr. Erkiletian's information, 1444 apartments were promised, when still there was no Mordechai Aviv. On the second meeting when there was Aviv, he demanded to build 1000 apartments and wanted to give a share of 15%. This is not right. Erkiletian, Sockholovski, Bishop Houssig, consulted with the builders Aviv and Maro Leznik, and decided the conditions.

And Erkiletian says, in his letter of November 4, 1991; "Mordechai Aviv thinks that we can make plans of apartments with the quality "Jerusalem stones". and build 12 apartments on each dunum, which therefore gives us 1440 apartments "(and not 1444 apartments as Bishop Houssig said.)

"Also, Abraham Sokholovski arranged and attended the meetings with Father Houssig and me, with the above mentioned construction companies".

Consequently, also about the 20% share. Aviv had known from the first day and had promised to give the 20% share before reducing it to 15%, and was willing to build 1440 apartments and more, together with all the other conditions.

The presentation must be correct, but it is not.

2.- Then, about the building in Jaffa on 11 Yefet street. I had mentioned that in the agreement to lease it for 99 years, the sum of \$750,000 would be paid in advance to us, but somebody came and told me that he had offered to pay \$1,200,000 to the Patriarchate and he had been refused. Why? Bishop Houssig says. "I don't know such a person. This indistinct person has supposedly come and said that he is willing to pay \$1,200,000 and I refused, this is wrong. It was a Jewish woman who came to me, not for the Jaffa building on 11 Yefet street, but it was about the Jaffa school, and not the military building. The lawyers told me that these are deceitful persons."

But I did not mention in my speech anything about the Jaffa school. So changing the problem of the 11 Yefet street to our school in Jaffa, is not a correct attitude, is not the right presentation. No Jewish woman has come to me, it was a male Jew. This man is available, and up today he is interested.

When I asked Bishop Houssig to bring the agreement to see what we were going to do about our neglected Jaffa building, on 11 Yefet street, he answered, "There is no agreement". Bishop Houssig says: "Yes, I told the lawyer to protest." Is this an answer? Therefore what has been done? Nothing, and until today.

3.- About our Bezek building in Jerusalem. The Israel Brothers company which has leased the first 3 floors of the building for 99 years, and God knows we still have to verify the agreements, is also the caretaker of the building. Therefore, the Bezek company that had occupied 4,5,6,7 floors, used to pay the maintenance expenses, and the Israeli Brothers used to cash \$2 per square meter. Lately, when the building remained vacant, and we were trying to sign agreements with the municipality, we found out that the maintenance charge was only 60 cents. Why?

And since 1995, that Bezek building is in a dilapidated state, and Bishop Housig has received through an employee an estimate for its repair for \$28,000. This is also incorrect. Now, you can't have the building repaired for NIS 200,000 and restore it to such a state as the customers would be willing to accept using it.

When I asked him repeatedly about this, the answer was always, "Yes, the letter has been written", and up till today only a letter has been written.

About the other floors which had remained vacant, unexpectedly, in May 1997, we were presented with a maintenance debt of \$100,000 to be paid since 1995.

4.- Then, there is something called Rent Cards. Bishop Houssig has a card for every lessee. Everytime a payment is made, it is registered on the card, for what month and which period. When the transfer was made Bishop Houssig did not hand over these cards. and these are very important cards.

There exist such cards for the old city and they were given to Garo Gostigian, and he registers on them all the payments. Bishop Houssig knows how important these cards are and does not return them. Everytime he is asked he says, "we don't have." "We don't have these cards today, he says. " The customers have seen those cards and have used them with him, and have signed them with him, and now the lessees come to the office and pay their rents, they ask, "Where are the cards?" and our employees answer, "He has not given them to us".

5.- Our accountants used to demand that each lessee's contract be given to them, also every year's contract, and the annual debt of each lessee. The office should know the credit of each lessee, based on the contract. Consequently, they should have with them a copy of each contract. They told this repeatedly to Bishop

Houssig, but he hasn't given them. It is now two years. In other words, it is he who decides, and says, "What for do they need the contract? I have cashed, and brought everything; they should register everything." Our accountants say, "This is not the right way". After two years they received them. He has brought and placed them in the office. Now we have made two copies of each document, because one copy should be kept in the estates' office and the other copy should be kept in the finance office, so the finance employees can check, and see who has made these payments and for what. Is it for this year, the previous year? And to check the credit of each.

6.- There is one diskette, and Bishop Houssig knows about it. The accountants asked him to give it to them and he refused.

In that one diskette are registered what the payments were in the past, for that building, or lessee, and how many lessees have been changed. They want to compare with it and find out the present situation, whether the rent is right or wrong. The accountants should make the necessary verifications so that, basing on facts, they can form the new budget, and be able to submit their account in the future, but they haven't done this. He wanted to decide how to prepare the budget. Our accountants have their system, for this reason, they were unable to form the new budget. It is the Accrual system which they wanted to introduce many years ago, but it is not possible, because the accountable directors do not provide the necessary information. That's why the accountants still practice the cash system, and this system does not give the exact picture of the accounting.

7.- Reflecting on Erkiletian's remarks, I don't know how and from where he has heard that we wanted to move our office to the Patriarchate, so he has written a long letter explaining that if this is what we want to do, we should take such and such steps. Send people to the office, the office employees know what they have to do. We shall help you from Washington so you can move everything to the Patriarchate. Therefore whatever there is in that office should be moved to the Patriarchate. According to the suggestion we sent the accountant and our computer programmer. Yes they were received by the office, but not with full cooperation.

We feel sorry to state that when they went the first day, they copied whatever they could, but they couldn't finish the work, so they had to go the second day. With the list of the first day in hand, they went again. On the list there was an item called "Files". Files which were to be transferred, but when they went the second time they found that the files were deleted. There were no files. What files? All the files. And all these have not been handed over.

8.- We have law suits, and Bishop Houssig, whose duty is to be present and testify, has refused to attend and act as a witness in his capacity as Director of Estates.

We have a case with a cigarette company. They have built something on the roof of the building, and they have left it in a dilapidated state for 10 years. We have to take it back, and therefore the company has been sued, but Bishop Houssig has

refused to attend the case. The judge, the lawyer, postpone the case, once, twice, because Bishop Houssig is in America at that time. And finally the judge pronounces the sentence against us with a fine of 5000 shekels. And now we have to pay \$15,000 to that company to clean that place and return our estate to us.

9.- Even in the old city of Jerusalem, there is an Armenian by the name of George Kaplanian, who has taken by force a house in which some of his relatives used to live and who are now dead, and because we don't have any title deeds of that house, we have lost our right to a Moslem, by partnership, and he has then sold this building to Assyrians. Now the Assyrians have occupied this house adjoining their convent. And we have sued them in the law court. Bishop Houssig refuses to be present to the case, and testify and submit proofs, so the mukhtar Garabed Hagopain is obliged to go and testify in the court.

10.- Eva Katz is a woman lessee in a building on Koresh street. It's an apartment. After many years Bishop Houssig has given permission for her husband to have an office in the same building.

Our lawyer makes issue of residence and office. Her husband died in October 1996, and since then this woman has paid no rent, and she has not been living in this house for the last 10 years. The lawyers that we appointed went, and had an appointment and a meeting in that house with the woman, her daughter, their attorney and questioned them and they came to the conclusion that this woman had not been living there. She admitted that she had not been living there since she has a house in the city, and those who have a house cannot rent a dwelling.

Our Office knows that we have sued them, and our accountant's books show that she has paid no rent ever since her husband's death, till August 1997. All of a sudden, the woman now brings evidence that she has paid rent, which has not been transferred to the accounts office. She shows a letter signed by Bishop Hossig's secretary stating that the said woman used to come to the building a few times per week. And this letter is signed in July 1997. With what right such a thing has been done?

11.- The patriarchate has a car to be used by the estates office, it is registered in Bishop Houssig's name. Bishop Houssig says that that car is his, but it appears in the accounts office that the Patriarchate has paid the sum of NIS 60,000 for that car.

No one has the right to own his personal car, all the cars belong to the Patriarchate. We are asked only to register the name of a representative in the official papers of the Patriarchate. We have cars registered in the name of the Patriarch, Archbishop David Sahagian, and Bishop Guregh. If Bishop Houssig has registered the car in his name, he does not have the right to do so.

**Պատրիարք Արքազանին Դիտողությունները
Յուսիկ Արքազանի Տեղեկատվության Մասին**

Միաբանական Ժողովին, 6 Նոյեմբեր 1997.

Յուսիկ Արքազան երեկ իր գործունեության տեղեկատվությունը կատարեց: Բայց պետք է ըսեմք որ, ղեկավարաբար, Յուսիկ Արքազան միշտ ճիշտ տեղեկություններ չէ որ կուտայ: Երբեմն կ'ըսե՛ս եւ կ'ընէ, եւ կը ներկայացնէ այնպէս ինչպէս բերես իմ կը տեսնէ կամ կը նախընտրէ:

1 – Ամենէն պարզ մէկ օրինակը: Երեկ ըսաւ որ Պր. Էրֆիլերեանի տեղեկութեան համաձայն 1444 բնակարաններ խոստացուած էին, երբ Մօրտրեայ Ավիվը չկար մէջտեղ: Երկրորդ տեսակցութեան երբ Ավիվը մէջտեղ եկաւ, անկա 1000 բնակարան շինել պահանջեց եւ 15% բաժին տալ պահանջեց: Չիշտ չէ: Էրֆիլերեան այդպէս չըսեր: Առաջին անգամէն Էրֆիլերեանը, Սօխոյօլսկին, Յուսիկ Արքազանը շինարարներ Ավիվին եւ Մարիօ Լեզմիֆին հետ կը խորհրդակցին, կ'որոշեն, եւ պայմանները կը հշտեն:

Եւ Էրֆիլերեան, իր 4 Նոյեմբեր 1991 նամակին մէջ, կ'ըսէ, Անգլերէնով.–

“Մօրտրեայ Ավիվ կը խորհի քէ մենք կրնանք որակաւոր “Նրուսադէմի ֆարբոր” բնակարաններու ծրագիր կազմել, եւ իրաւանքիւր տօնումի վրայ 12 բնակարան կառուցանել, որ մեզի կուտայ 1440 բնակարաններ”: (Եւ ոչ քէ 1444 բնակարան, ինչպէս Յուսիկ Արքազան ըսաւ):

Նաեւ, Արքահամ Սօխոյօլսկին կարգադրեց եւ Հայր Յուսիկին եւ ինծի հետ ներկայ եղաւ ժողովներուն, վերեւ յիշուած շինարարական ընկերութիւններուն հետ:”

Հետեւաբար, նաեւ քսան չափ հարիւր բաժինի մասին: Ավիվը առաջին օրէն գիտէր եւ խոստացած էր 20% բաժինը տալ, 15% իրենցնէն առաջ, եւ 1440 եւ աւելի բնակարան պիտի շինէր, եւ բոլոր միւս պայմանները հետը միասին:

Ներկայացումը ճիշտ պետք է ըլլայ, եւ չէ:

2 – Եւ յետոյ, Նափայի 11 Նեֆէր փողոցի շէնքի մասին:

Յիշած էի որ 99 տարի վարձու տալու համաձայնագրին մէջ առաջարկուած է որ 750 հազար տոլար կանխիկ պիտի վճարուէր մեզի: Սակայն մէկը եկաւ ինծի եւ ըսաւ որ իմ մէկ միլիոն երկու հարիւր հազար տուած է Պատրիարքարանին, եւ չընդունեցին: Ինչո՞ւ:

Յուսիկ Արքազան կ'ըսէ, “Եւ անանկ մարդ չեմ հանչնար: Այդ անյայտ մէկը իրրեւ քէ եկեր է եւ ըսեր է \$1,200,000 ուզեց տալ, եւ ես մերժեցի, այդ սխալ է: Հրեայ կին մըն էր որ եկաւ քովս, եւ ոչ քէ 11 Նեֆէր շէնքին, այլ Նափայի դպրոցին մասին է, եւ ոչ քէ զինուորական շէնքին: Փաստաբանները ըսին ասոնք խաբերայ են:”

Բայց ես իմ խօսքին մէջ Նափայի դպրոցին մասին խօսք չեմ ըրած: Այսպէս 11 Նեֆէր փողոցի շէնքին խնդիրը Նափայի մեր դպրոցին փոխադրելը ուղիղ կեցուածք չէ, ուղիղ ներկայացում չէ: Եւ որեւէ մէկ Նախուտի կնիկ ալ ինծի չէ եկած: Հրեայ մարդ մըն էր: Եւ այդ Հրեայ մարդը այսօր ալ կայ. այսօր ալ կը հետաքրքրուի:

Իսկ այդ 11 Նեֆէրի շէնքին լուծած վիճակին համար, երբ որ պահանջեցի որ համաձայնագիրը բերէ որպէս զի տեսնեմք քէ ինչ պիտի ընենք, պատասխանն է՝ համաձայնագիր չկայ: Այո՛, Յուսիկ Արքազան կ'ըսէ, եւ փաստաբանին ըսի որ բողոքէ: Ասիկա պատասխա՞ն է: Հետեւաբար ի՞նչ, Ի՞նչ եղաւ: Ոչինչ, Միմչեւ այսօր:

3 – Մեր Պեգէֆի շէնքին համար ալ, եւ այս՝ Նրուսադէմի մէջ, Իսրայէլ Պրաքիլըրը ըսուած ընկերութիւնը, որ շէնքին առաջին երեք յարկերը ստացեր է 99 տարուան համար, եւ Աստուած գիտէ անոնց պայմանագիրներն ալ տակաւին պիտի տարկերը գրուած էր, իմ կը վճարէր հոգատարութեան ծախքերը: Եւ Իսրայէլ Պրաքիլըրը ամէն մէկ քառակուսի մեքրին վրայ 2 տոլար կը գանձէր: Վերջերս երբ պարապ մնաց շէնքը, եւ քաղաքապետարանին հետ համաձայնութիւններ կը փորձէինք կնիքել, յայտնի եղաւ որ 60 սենթ է հոգատարութեան ծախքը: 60 սենթի փոխարէն Իսրայէլ Պրաքիլըրը 2 տոլար կը գանձէ: Ինչո՞ւ:

Եւ 1995-էն ի վեր Պեգէֆի այդ շէնքը քայքայուած վիճակի մէջ է, եւ անոր նորոգութեան համար հաշիւ մը Յուսիկ Արքազանը պաշտօնեային միջոցաւ ստացեր է: \$28,000 տոլարով կարելի է եղեր նորոգել քայքայուած վիճակը: Այդ ալ ճիշտ

չէ: Հիմա 200,000 Ծէֆէլով չես կրնար նորոգել եւ վերականգնել այնպիսի վիճակի մը մէջ որ յաճախորդները ընդունին ներս մտնել:

Եւ դարձեալ կը պահանջէի այդ մասին: Այ՛ն, նամակ գրուած է, կը պատասխանուի: Եւ մինչեւ այսօր, նամակ գրուած է միայն:

Իսկ այդ պարապ մնացած յարկերուն համար, 1997 Մայիսին, հոգատարութեան պարտք մը մեզի ներկայացուցին, \$100,000 (հարիւր հազար տոլարի) արժողութեամբ, 1995-էն վնարկի:

4 - Եւ յետոյ, *Rent Cards* (Վարձի Բարտեր) ըստած բան մը կայ: Ամէն վարձակալի անունով ֆարտ մը ունի Յուսիկ Սրբազան իր ֆոլը: Եւ ամէն վնարում որ կը կատարուի, այդ ֆարտին վրայ կը նշանակուի թէ ո՞ր ամսականին համար է, ո՞ր շրջանին համար է: Փոխանցում կատարած ատեն այդ ֆարտերը չէ տուած: Եւ անոնք շատ կարեւոր ֆարտեր են:

Հին ֆառափին համար այդ ֆարտերը կան, Կարօ Կոստիկեանին տրուած են: Կոստիկեանը անոնց վրայ կ'արձանագրէ զանազանները: Եւ կ'երեւի Յուսիկ Սրբազան գիտէ անոնց կարեւորութիւնը, եւ անոր համար չի տար: Եւ ամէն անգամ երբ ուզուած է, "Չունին" կ'ըսէ: "Այսօր չունին, կ'ըսէ, այդ ֆարտերը", եւ յաճախորդները տեսած են այդ ֆարտերը, գործածած են իրենց հետ, ստորագրած են իրենց հետ: Եւ հիմա որ այստեղ կուգան գրասենեակ, եւ կը վնարեն իրենց ամսականները, ո՞ր բն ֆարտերը, կը հարցնեն, եւ մեր պաշտօնեաները կ'ըսեն, չէ տուած մեզի:

5 - Մեր հաշուապահները կը պահանջէին որ ամէն վարձակալի համաձայնագիր - ֆոթոքոպի իրենց տրուի, նաեւ ամէն տարուան, եւ այդ տարուան վարձակալի տարեկան պարտքը, վարձքը ի՞նչ է, գրասենեակին պէտք է յայտնուի, եւ ատիկա համաձայնագրին հիման վրայ: Հետեւաբար իրենց ֆոլ պէտք է օրինակ մը ունենան ամէն մէկ համաձայնագրին: Եւ ըսին Յուսիկ Սրբազանին, կրկին ու կրկին, եւ իմք չէ տուած: Երկու տարի է Ուրիշ Խօսքով, իմ կ'որոշէ. եւ կ'ըսէ՝ ի՞նչ պէտք ունին համաձայնագրին: Եւ զանձեր եմ, բերեր եմ, տուեր եմ, իրենք պէտք է արձանագրեն: Եւ մեր հաշուապահները կ'ըսեն ձեւը այդ չէ: Երկու տարի յետոյ, առին, մեր պնդումներուն վրայ, եւ իմք բերեր եւ գրասենեակը դրեր է: Եւ հիմա ամէն մէկ գրութեանն երկուֆակս օրինակ հանած ենք, որովհետեւ մէկ օրինակը պէտք է կալուածոց գրասենեակին մէջ ըլլայ, եւ երկրորդ օրինակը հաշուապահներուն ֆոլ պէտք է ըլլայ, որպէս զի հաշուապահները կարենան ճիշտ ֆինիլ, ստուգել որ այս տրուած գումարը որո՞նք յիմաց է, ի՞նչ բանի համար է: Ա՛յս տարուան է, անցեալ տարուան է Պարտք է, տալի՞ք է:

6 - Մէկ հատ տիսէթը ըստած բան մը կայ, որմէ իմք Յուսիկ Սրբազան լուր ունի: Ուզուած է եւ մերժած է տալ:

Այդ մէկ տիսէթին մէջ արձանագրուած է որ անցեալին վնարումները ի՞նչ են, այդ շէնքին, այդ վարձակալին, կամ ֆանի վարձակալ որ փոխուած են: Անոր հետ պիտի բաղդատեն որ ներկայ կացութիւնը ի՞նչ է, վարձքը ի՞նչ է, ճիշտ է, սխալ է: Եւ ճշտում պէտք է կատարեն հաշուապահները, որպէսզի այս երկուքին հիման վրայ կարենան պիտոնէ կազմել, պաշտօնին հաշիւ ներկայացնելու համար: Եւ չեն ըրած, իմք ուզած է որոշել թէ ինչպէս պէտք է պիտոնէ կազմեն: Մեր հաշուապահները իրենց Սիսթէմը ունին, եւ այդ պատճառով պիտոնէ կարելի չէ կազմել: *Accrual* սիսթէմ ըստածն է, որ ֆանի տարի է կ'ուզեն սկսիլ, եւ կարելի չէ, որովհետեւ հաշուետու պաշտօնեաները պէտք եղածին պէս տեղեկութիւն չեն տար: Եւ ատոր համար, միայն *Cash system*-ով տակաւին կեցեր են. եւ *cash* սիսթէմը ճիշտ պատկերը չի տար հաշուապահութեան:

7 - Պր. Էրֆիլէքեանին ակնարկութեան անդրադառնալով, չեմ գիտեր թէ ուրկէ լսած է որ մեր գրասենեակը Երուսաղէմ պիտի փոխադրենք: Եւ հետեւաբար երկար-բարակ նամակ մը գրած է, բացատրելով որ, երէ այդպէս պիտի ընենք, այսինքն ֆայլերը պէտք է առնենք: Մարդ որկեցէք գրասենեակը, գրասենեակի պաշտօնեաները գիտեն թէ ինչ պիտի ընեն, Ուաշինկթընէն կ'օգնեն որ դուք ամէն ինչ կարողանաք փոխադրել Պատրիարքարան: Հետեւաբար ինչ բան որ կայ այդ գրասենեակին մէջ պէտք է փոխադրուի Պատրիարքարան եւ: Եւ որկեցինք:

Հաշուապահը որկեցինք եւ *computer*-ի մեր պաշտօնեան: Այ՛ն, ընդունեցին այնտեղ: Եւ սակայն դարձեալ ուղիղ վարմունք ցոյց չեն տուած:

Կը ցաւիմք մինչեւ անգամ յայտնելու թէ, առաջին օրը որ զացեր են մեր երիտասարդները, այ՛ն, ընդօրինակեր են ինչ որ կարելի էր, բայց գործը չէ վերջացած, եւ երկրորդ օրը պէտք էր երբային: Առաջին օրուան ցանկը իրենց

ծնոմն է, եւ այդ ցանկին մէջ որոշ տուեալներ կան արձանագրուած՝ թէ *computer*-ին մէջ ի՞նչ կայ: Եւ այդ *item*-ներէն մէկն ալ *Files* է: Յայլեր կան փոխադրուելի: Յաջորդ անգամուն գացեր են, եւ տեսեր են որ ֆայլերը ջնջուած են, ֆայլերը չկան: Ի՞նչ ֆայլեր: Բոլոր Յայլերը: Եւ անոնք ալ յանձնուած չեն:

8 - Մենք դատական հարցեր ունինք: Եւ Յուսիկ Սրբազան մերժեր է իրրեւ տեսուչ, եւ իր պարտականութիւնն է, վկայութեամ երբալ: Մերժեր է դատին երբալ:

Cigarette Company-ի դատ մը ունինք: Շէնքի տանիքին վրայ բան մը շիներ են, եւ քայքայուած վիճակի մէջ լինէր են տասը տարիէ ի վեր: Եւ հետեւաբար պետք է ատիկա ետ պահանջել: Եւ դատի տրուեր է: Յուսիկ Սրբազան մերժեր է դատին երբալ:

Դատաւորը կը յետաձգէ, փաստաբանը կը յետաձգէ, մէկ անգամ, երկու անգամ: Եւ Յուսիկ Սրբազան ճիշտ այդ օրերուն Ամերիկա կը գտնուի: Եւ այդ պատճառով դատաւորը ի վերջոյ իր որոշումը կ'առնէ, եւ հինգ հազար Շէնքի տուգանք մեզի կը պարտադրէ: Եւ հիմա, \$15,000 (Տասնըհինգ Հազար Տոլար) պիտի վճարենք ընկերութեան, որպէս զի այդ ընկերութիւնը ինք մաքրէ այդ տեղը, եւ մեզի փոխանցէ մեր կայուածը:

9 - Մինչեւ անգամ այս Հիմ Բաղափին մէջ ճորճ Գարլանդեան անունով անպիտան Հայ մը կայ, որ տունի մը, ուր իր ընտանիքի ազգականներէն բնակողներ եղած են եւ մեռած են, ինք տէր դարձեր է: Եւ որովհետեւ հիմա փաստաբանները չունինք, դատարանին մէջ կորսնցուցած ենք մեր իրաւունքը:

Եւ այդ անպիտան մարդը ծախսեր է Խլամի մը, ընկերովի, եւ յետոյ այդ շէնքը Ասորիներուն ծախսեր է:

Հիմա, Ասորիները իրենց վանքին կից մեր կայուածը գրաւած են: Անոնց դէմ դատ ունինք: Յուսիկ Սրբազան կը մերժէ դատին երբալու, վկայելու, փաստեր ներկայացնելու: Մուխթար Կարապետ պիտի երբայ, վկայութիւն տալու:

10 - Իվա Բաց (Eva Katz) անունով կին մը կայ որ վարձակալ է, շէնքի մը մէջ, Քօրէշ փողոցին վրայ: Բնակարան է: Տարիներ վերջ Յուսիկ Սրբազան արտօնութիւն տուեր է որ իր ամուսինը օֆիս ալ ունենայ նոյն շէնքին մէջ:

Մեր փաստաբանը օֆիսի եւ բնակարանի հարց կը յարուցանէ: Ամուսինը մահացած է 1996 Հոկտեմբերին: Եւ ատկէ ի վեր ամսական չէ վճարած: Եւ այդ կիներ տասը տարի է որ այդ տունին մէջ չի բնակիր: Մեր փաստաբանները որ նշանակած էինք, գացին, այդ նոյն բնակարանին մէջ ժամադրութիւն տալով, կնիքը, աղջիկը, անոնց փաստաբանը, անոնց ներկայութեամբ հարցապնդումներ կատարած են, եւ այնտեղ ստույգ կը դառնայ որ այդ կինը այնտեղ չէր բնակիր: Ինք կը խոստովանէր որ հոն չէր բնակիր, որովհետեւ տուն ունի Բաղափին մէջ. եւ տուն ունեցողը չի կրնար բնակարան մը վարձել:

Դիտեն որ դատ բացեր ենք, եւ մեր հաշուապահին տնտրակները ցոյց կուտան որ վարձք չէ վճարած ամուսինին մահէն վերջ, մինչեւ 1997 Օգոստոս: Յանկարծ, հիմա կինը ապացոյցներ կը բերէ, որ վճարումներ կատարած է, որոնք սակայն հաշուապահութեան փոխանցուած չեն:

- Յուսիկ Սրբազանի քարտուղարութիւնն ստորագրութեամբ նամակ մը կը ցուցնէ, որ կը վկայէ թէ շաբաթը քանի մը անգամ Eva Katz շէնքը գտնուած է: Եւ այս նամակը ստորագրուած է, 1997 Յուլիսին, Ի՞նչ իրաւունքով:

11 - Կարուածոց Գրասենեակի գործածութեան համար Պատրիարքարանը ինքնաշարժ մը ունի, Յուսիկ Սրբազանի անունով արձանագրուած:

Յուսիկ Սրբազան ըսած է որ այդ ինքնաշարժը իրն է: Հաշուապահութեան հաշիւներուն մէջ Պատրիարքարանը 60,000 Շէնք վճարած է ինքնաշարժին համար:

Ոչ ոքի անձնական ինքնաշարժի իրաւունք տրուած է: Ինքնաշարժերը Պատրիարքարանին կը պատկանին: Միայն թէ կը պահանջուի ներկայացուցիչի մը անունը արձանագրել: Պատրիարքարանի անունով տրուած պաշտօնական քարտերուն մէջ: Ունինք Պատրիարքին, Դաւիթ Սրբազանին, Կիրոն Սրբազանին անունով արձանագրութիւն:

Եթէ Յուսիկ Սրբազան ինքնաշարժը իր անձնական անունին արձանագրել տուած է, իրաւունք չունի:

ՀԱՅՐԱՔԱՐԱՐԱՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Բնակարան
Երևան

17 May 1996

From: Archbishop Torkom Manoogian
Patriarch of the Armenian Patriarchate of
Jerusalem;

To: A) Lawyers Suchovolsky, Z. Hartavi,
Y. Altbauer, H. Eizen, M. Burnstein, D. Bason,
I. Beinart, U. Heifetz and their appointees;
B) Bishop Houssig Bagdasian,
Director of the Real Estates Department of
the Armenian Patriarchate

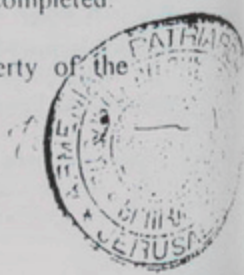
As we have orally stated to you:

1.- It is necessary and we are in the process of organizing our Department of Archives. For this purpose we must have the originals and/or the copies if the originals are not available, of all the legal documents; contracts, leases, and any transactions, agreements, commitments, (deeds, taboos, registration etc.) pertaining to the Armenian Patriarch, and/or the Armenian Patriarchate of Jerusalem, in order to be classified and kept in the premises of the Patriarchate.

Therefore, we have asked you to present to us, as soon as possible, all such documents since 1960. And now we ask you to expedite this transaction, and, by 15 July 1996, to please complete this project, under the following headings:

- A) Contracts since 1960 with long lease terms and their appendices and maps;
- B) Contracts and documents of lands, since 1960 purchased and/or sold, with registration documents and maps;
- C) Complete records of Tenants and their contracts, occupied and non-occupied premises in Israel, Old City of Jerusalem, East and West Jerusalem, West Bank and Gaza.
- D) List of non-developed lands.
- E) List of Pending court cases and copies of court judgments of cases already completed.
- F) Any document or information pertaining to the real estates and property of the Armenian Patriarchate of Jerusalem.

ՀԱՅՐԱՔԱՐԱՐ 14235 ՀԵՄԱՆՈՍՅԱՆ, 894866 ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ
P.O.BOX 14235 PHONE: 894866 JERUSALEM ISRAEL

ՀԱՅԴԱՊԵՏԱՐԻԱՆ ՆԱԶԱՐԱՐ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Ծանոթացի
Date

2 - We have also mentioned to you that we shall revoke all the Powers of Attorney that since 1960 are given by our predecessor Patriarch Yeghishe Derderian and by ourselves.

We hereby do declare and inform and revoke any and all Powers of Attorney, general and/or specific, as well as all codicils pertaining to such Power of Attorney or attached to them, given by us and/or by our predecessor Patriarch Yeghishe Derderian, and/or by the Armenian Patriarchate of Jerusalem, to any individual or individuals jointly and/or severally, including the Power of Attorney signed by ourselves, to Suchovolsky and the above mentioned lawyers, dated 11 November 1992, and the Power of Attorney given to Bishop Houssig Bagdasian, No: 19/92, signed by ourselves on 29 December 1992, are null and void;

3 - And also, that whenever necessary, Power of Attorney shall be given by the Patriarch specifically in the name of the specific case or issue presented;

4 - We further declare and inform that from this date on the documents and/or the contracts bearing only the signature of the Patriarch coupled with the seal of the Armenian Patriarchate of Jerusalem, shall have any binding affect.

Torkom Manoogian
Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem

ՀԱՅԴԻՄՆԻԿԱՆ ՆԱԶՈՅ

ARMENIAN PATRIARCHATE

Թուական
Date

5 August, 1996

Lawyers Suchovolsky, Z. Hartavi
Y. Altbour, H. Eizen, M. Burstein, D. Bason
I. Beinart, U. Heifetz and their appointees

Dear Sirs,

We wish to revert to our letters of 17th May, and 9th July, 1996 addressed to you.

1.- We are sorry to state that we have not yet received our files and full documentation concerning steps taken and commitments made by you in our name.

2.- In particular we do not know what has been done concerning our contracted properties in Jaffa, Ramleh and Jerusalem and what the status of possible Town Planning Schemes and building licensing applications are.

We must insist that you furnish us all documentation and all relevant information at once.

We hope it will not be necessary to take action to enforce our rights.

Your written reply by return of mail will be appreciated.

Prayerfully,

Abp. Torkom Manoogian

Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem

17 April 1998

His Beatitude
Archbishop Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem and
President of the Holy Synod
Jerusalem

Your Beatitude,

I refer as follows to your letter of 25 March 1998:

In my letter of March 7, 1998, I described the chain of events which led to the combination deal with DIS.

It was, and is still my understanding that in light of the events which I described in connection with the Arm. Pat. II project were done, as I previously wrote, with your Beatitude's knowledge and consent. Your meeting with the Mayor of Jerusalem attests to the fact that you were in favor of the submitted plan.

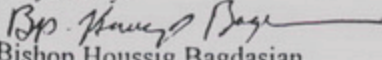
I hope this helps to clarify the questions raised in pages 1 and 2 of your letter.

Concerning the 'troubling issues' with DIS: your Beatitude in 1994 gave written permission to DIS to sublease. Pursuant to Article 13 of the Contract a financial statement was prepared.

All that took place was with your knowledge and consent. One plan was submitted for approval. The same plan that you asked the Mayor of Jerusalem on Feb. 6, 1995 to use his good office to get it approved. The people present at this meeting will testify that your meeting with the Mayor concerned the 9-storey building displayed in the Marquette of Jerusalem.

Once again I propose that an impartial committee be formed to examine and report back to the Synod their findings concerning Arm.Pat.II based on facts.

Prayerfully.

Bishop Houssig Bagdasian